

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1527

[Total No. of Pages : 2

[5010]-101

B. Lib. I.sc (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL : 101 : Foundation of Library and Information Science
(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each: (any three) **[15]**

- a) Explain the objectives of academic library.
- b) Write a short note on role of libraries in society.
- c) Explain the objectives of special libraries.
- d) State functions of National library of India.
- e) Write note on library and its role in education.

Q2) Write answer in 100 words (any one) **[10]**

- a) Write a detailed note on the News papers Office libraries and its collection.
- b) Explain the first law of library science.

Q3) Answer in 300 words (any one) **[15]**

- a) Discuss the role of the library as an agency of mass communication.
- b) Trace the history of development of libraries in India.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1527

[5010]-101

B. Lib. I.sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL : 101 : Foundation of Library and Information Science

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) [15]

- अ) शैक्षणिक ग्रंथालयाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
- ब) ग्रंथालयाची समाजामधील भूमिका थोडक्यात टीप लिहा.
- क) विशेष ग्रंथालयाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
- ड) भारतीय राष्ट्रीय ग्रंथालयाची कार्ये स्पष्ट करा.
- इ) ग्रंथालयाची शिक्षणामधील भूमिका थोडक्यात टीप लिहा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा (कोणतेही एक) [10]

- अ) वर्तमानपत्र कार्यालयाचे ग्रंथालय आणि त्याचा वाचन संग्रह यावर सविस्तर टीप लिहा.
- ब) ग्रंथालय शास्त्राचा पहिला नियम स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा (कोणतेही एक) [15]

- अ) एक जनसंपर्काचे माध्यम म्हणून ग्रंथालयाच्या कार्याची चर्चा करा.
- ब) भारतीय ग्रंथालयाच्या विकासाचा ऐतिहासिक आढावा द्या.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1528

[Total No. of Pages : 2

[5010]-102

B. Lib. I.sc (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL : 102 : Library Organization
(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each: (any three)

[15]

- a) Write a note on library statistics.
- b) State need for library rules.
- c) State various steps in acquisition of books.
- d) Explain importance of various book labels.
- e) Write a note on Good offices committee.

Q2) Write answer in 100 words (any one)

[10]

- a) Describe in detail Network charging system.
- b) Explain melvil Demey's principle of Book selection.

Q3) Write answer in 300 words (any one)

[15]

- a) State importance of library's Annual report. Describe various items to be included in library's Annual report.
- b) State and justify various columns you would suggest for a page in an Accession register.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1528

[5010]-102

B. Lib. I.sc (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL : 102 : Library Organization

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]

- अ) ग्रंथालय आकडेवारीवर टीप लिहा.
- ब) ग्रंथालय नियमांची गरज नमुद करा.
- क) ग्रंथ उपार्जनातील विविध पायऱ्या नमुद करा
- ड) ग्रंथ चिठ्ठ्यांचे महत्व स्पष्ट करा.
- इ) गुड ऑफीसेस कमिटीवर टीप लिहा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [10]

- अ) नेवार्क देवघेव पध्दतीचे सविस्तर वर्णन करा.
- ब) मेलव्हील ड्युई यांचे पुस्तक निवडीचे तत्वांचे स्पष्टीकरण द्या.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [15]

- अ) ग्रंथालयातील वार्षिक अहवालाचे महत्व नमुद करा.ग्रंथालयाच्या वार्षिक अहवालामध्ये समाविष्ट करावयाच्या विविध घटकांचे वर्णन करा.
- ब) दाखल वहीमध्ये कोणते रकाने असावेत ते सांगून त्यांची आवश्यकता स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1529

[Total No. of Pages : 2

[5010]-103

B. Lib. I.Sc (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 103 : Reference Service and Information Sources
(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each (any three):

[15]

- a) Enumerate Reader Advisory services.
- b) What is importance of Referral service.
- c) State the usage of online sources.
- d) What are FAQ's?
- e) State five qualities of reference librarian.

Q2) Write answer in 100 words (any one):

[10]

- a) Explain reference service provided in special library.
- b) Discuss the theories of reference service by James I Wyer and Samuel Rothstein.

Q3) Write answer in 300 words (any one):

[15]

- a) Discuss the criteria for evaluation of New Encyclopedia Britannica with Encyclopedia Americana.
- b) Explain in detail the Reader Advisory service provided in public library.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1529

[5010]-103

B. Lib. I.Sc (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 103 : Reference Service and Information Sources

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]

अ) 'वाचक सल्ला सेवा' (Reader Advisory Services) नमूद करा.

ब) 'रेफरल' सेवा चे महत्व काय आहे.

क) ऑनलाइन साधनाचे महत्व सांगा (Online Resources)

ड) एफ.ए.क्यू. (FAQs) चे महत्व काय.

इ) 'संदर्भ ग्रंथपालाचे' पाच गुण सांगा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [10]

अ) विशेष ग्रंथालयात दिल्या जाणाऱ्या संदर्भ सेवा स्पष्ट करा.

ब) जेम्स.आय.वायर व सॅम्युल रौथस्टिन यांनी दिलेल्या संदर्भ सेवेच्या सिध्दांताची चर्चा करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा (कोणताही एक) [15]

अ) न्यू. एन सायक्लोपिडिया ब्रिटानीका (Encyclopedia Britannica) व एनसायक्लोपिडिया अमेरिकाना (Encyclopedia Americana) यांचे योग्य ते निष्कर्ष लाऊन मूल्यमापन करा.

ब) सार्वजनिक ग्रंथालयात दिल्या जाणाऱ्या वाचक सल्ला सेवा (Reader Advisory Service) सविस्तर स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1530

[Total No. of Pages : 2

[5010]-104

B. Lib. I.sc (Semester - I)

INFORMATION SCIENCE

**BL 104 Library and Information Science
(2013 Pattern)**

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer the following in 50 words. (any three) **[15]**

- a) Define standards
- b) Enumerate the four approaches to information
- c) Give characteristics of information
- d) Enumerate secondary sources of information
- e) Write a short note on Behaviour studies

Q2) Answer the following in 100 words: (any one) **[10]**

- a) Explain in detail the factors that led to the Development of documentation
- b) Explain with the help of a diagram the information transfer process

Q3) Answer in 300 words: (any one) **[15]**

- a) Discuss with the help of a diagram the three categories of information sources. Give the features of primary sources of information
- b) Which are the different methods of assesting information needs of were. How such studies are useful in libraries.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1530

[5010]-104

B. Lib. I.sc (Semester - I)

INFORMATION SCIENCE

BL 04 : Library and Information Science

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी 50 शब्दात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) [15]

अ) प्रमाणकाची (Standards) व्याख्या द्या

ब) माहितीचे चार दृष्टिकोण सांगा

क) माहितीचे वैशिष्ट्य द्या

ड) द्वितीयक माहिती साधने लिहा

इ) वर्तन अभ्यास (Behaviour Study) यावर टीप लिहा

प्रश्न 2) 100 शब्दात उत्तर लिहा (कोणताही एक) [10]

अ) प्रलेखनांच्या विविध घटक स्पष्ट करा

ब) माहिती संप्रेषण पध्दत आकृतिच्या साहाय्याने स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा (कोणताही एक) [15]

अ) आकृतीच्या साहाय्याने प्रलेखाच्या तीन प्रकारांची चर्चा करा. प्राथमिक माहिती साधनांची वैशिष्ट्ये नमुद करा.

ब) उपयोजकांच्या माहितीच्या गरजा जाणून घेण्याच्या विविध पध्दती कोणत्या असा अभ्यासाचा ग्रंथालयात कसा उपयोग होतो ते स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1531

[Total No. of Pages : 2

[5010]-105

B. Lib. I.SC. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

**BL : 105 - Knowledge Organisation: A (Theory)
(2013 Pattern)**

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answer in 50 words each :(any three) **[15]**

- a) Mention the purpose of Book classification.
- b) Write a note on Call Numbers and its structure.
- c) Explain the importance of Relative index.
- d) What are the different types of Notation?
- e) Explain the need of Generalia class.

Q2) Write answer in 100 words: (any one) **[10]**

- a) Explain the structure of main classes in DDC.
- b) Explain the canons for characteristics.

Q3) Write answer in 300 words: (any one) **[15]**

- a) Explain the modes of formation of subjects.
- b) What do you mean by Library classification? State the need of it. Differentiate between Library Classification and knowledge classification.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P1531

[5010]-105

B. Lib. I.SC (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 105 - Knowledge Organisation: A (Theory)

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) 50 शब्दांत उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) [15]

- अ) ग्रंथ वर्गीकरणाचे उद्देश लिहा.
- ब) बोधांक व त्याचा आराखडा यावर टीप लिहा.
- क) सापेक्ष निर्देशचे महत्व स्पष्ट करा.
- ड) चिन्हांकाचे विविध प्रकार सांगा.
- इ) संकीर्ण वर्गाची गरज स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा (कोणतेही एक) [10]

- अ) दशांश वर्गीकरण पध्दतीतील मुख्य वर्गाचा आराखडा स्पष्ट करा.
- ब) गुणलक्षणाची सुत्रे स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा (कोणतेही एक) [15]

- अ) विषय निर्मितीचे निरनिराळे प्रकार स्पष्ट करा.
- ब) ग्रंथ वर्गीकरण म्हणजे काय ते सांगून त्याची गरज विशद करा. ग्रंथ वर्गीकरण व ज्ञान वर्गीकरण यातील फरक सांगा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1532

[Total No. of Pages : 4

[5010] - 106

B.Lib.I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 106 : Document Description - A

(2013 Pattern) (Theory)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each (Any Three):

[15]

- a) Explain the concept of 'Imprint' and state the various components of Imprint.
- b) Write a note on COM Catalogue.
- c) Explain the Analytical Entry.
- d) What is Bibliographic Information of a book and state the elements of Bibliographic information?
- e) Bring out the difference between Index and Library Catalogue.

Q2) Write answer in 100 words (Any One):

[10]

- a) Explain the Law of Impartiality in Cataloguing.
- b) Explain the role of Cataloguer in library system and state the important tools of Cataloguer.

P.T.O.

Q3) Write answer in 300 words (Any One):

[15]

- a) What is the need and purpose of library catalogue? Discuss the functions and objectives given by C.A. Cutter.
- b) Describe MARC catalogue and OPAC and explain advantages and disadvantages of them.

Total No. of Questions : 03]

P1532

[5010] - 106

B.Lib.I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 106 : Document Description - A

(2013 Pattern) (Theory)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

[15]

अ) 'इंप्रिन्ट' ही संकल्पना स्पष्ट करून त्याचे विविध घटक सांगा.

ब) कॉम (COM) तालिकेवर टीप लिहा.

क) अंशात्मक नोंदीचे वर्णन करा.

ड) ग्रंथाची ग्रंथसूचीय माहिती म्हणजे काय ते सांगून त्यातील घटक सांगा.

इ) 'निर्देश' व ग्रंथालय तालिकेतील फरक सांगा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

[10]

अ) तालिकीकरणासाठी पारदर्शितेच्या सुत्राचे वर्णन करा.

ब) ग्रंथालयप्रणाली मध्ये तालिकीकाराची भूमिका स्पष्ट करून त्याला तालिकीकरणासाठी उपयुक्त साधने सांगा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

[15]

- अ) ग्रंथालय तालिकेची आवश्यकता आणि हेतू स्पष्ट करा. सी. ए. कटर यांनी सांगितलेली कार्ये आणि उद्दिष्ट्ये यांची चर्चा करा.
- ब) मार्क (MARC) तालिका व ओपॅक (OPAC) चे वर्णन करून त्यांचे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1533

[Total No. of Pages : 4

[5010] - 107

B.Lib.I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 107 : Information Technology : A (Theory)

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each (Any Three):

[15]

- a) State needs and objectives of Information Technology.
- b) What is application software? Give examples.
- c) State the use of search engine.
- d) Explain the concept of Local Area Network (LAN) with example.
- e) Explain the salient feature of WINDOWS operating system.

Q2) Write answer in 100 words (Any One):

[10]

- a) Explain the different generations of computers.
- b) Define Library Automation. Explain it's needs and explain how computers can be used in Acquisition Section.

P.T.O.

Q3) Write answer in 300 words (Any One):

[15]

- a) Define Computer Network, it's needs & types with examples.
- b) Explain the concept of library network & explain INFLIBNET.

Total No. of Questions : 3]

P1533

[5010] - 107

B.Lib.I.Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 107 : Information Technology : A (Theory)

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

[15]

अ) माहिती तंत्रज्ञानाची गरज व उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) ऑप्लीकेशन सॉफ्टवेअर म्हणजे काय ते उदाहरणासहित स्पष्ट करा.

क) सर्च इंजिनचा (शोध यंत्र) उपयोग काय आहे ते सांगा.

ड) लोकल एरिया नेटवर्क (LAN) ही संकल्पना उदाहरणासहित स्पष्ट करा.

इ) विंडोज ऑपरेटिंग सिस्टीमची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

[10]

अ) संगणकाच्या वेगवेगळ्या पिढ्या सविस्तर लिहा.

ब) ग्रंथालय संगणकीकरण म्हणजे काय ते सांगून त्याच्या गरजा नमूद करा व ग्रंथ उपार्जन विभागात संगणकाचा कसा उपयोग होतो ते सविस्तर लिहा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणतेही एक)

[15]

- अ) संगणकाचे जाळे म्हणजे काय? त्याची गरज व प्रकार उदाहरणासहित स्पष्ट करा.
- ब) ग्रंथालय जाळे ही संकल्पना स्पष्ट करून INFLIBNET ची माहिती सविस्तर लिहा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1534

[Total No. of Pages : 4

[5010] - 201
B.Lib.I.Sc. (Semester - II)
LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
BL - 201 : Librarianship As a Profession
(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answers in 50 words each (Any Three):

[15]

- a) State the need of Resource Sharing.
- b) State the importance of public relations in Libraries.
- c) Explain the concept of Library Consortia.
- d) Write short note on Ethics of Librarianship.
- e) Explain the objectives of IFLA.

Q2) Answer in 100 words (Any One):

[10]

- a) Explain need and purpose of Library Legislation.
- b) Explain the Philosophy of Librarianship.

P.T.O.

Q3) Answer in 300 words each (Any One):

[15]

- a) Explain various forms of resource sharing.
- b) Explain role of ILA in development of Librarianship in India.

Total No. of Questions : 3]

P1534

[5010] - 201

B.Lib.I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 201 : Librarianship As a Profession

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही तीन)

[15]

अ) साधनांच्या वारणीची गरज स्पष्ट करा.

ब) ग्रंथालयात जनसंपर्काचे काय महत्त्व आहे ते स्पष्ट करा.

क) ग्रंथालयीन संघ (Library Consortia) ही संकल्पना स्पष्ट करा.

ड) ग्रंथपालनाच्या नितीमूल्यांवर टीप लिहा.

इ) IFLA ची उद्दिष्ट्ये कोणती ते लिहा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही एक)

[10]

अ) ग्रंथालयिन कायद्याची गरज व हेतू स्पष्ट करा.

ब) ग्रंथपालनाचे तत्वज्ञान स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही एक)

[15]

अ) साधनांच्या वाटणीची निरनिराळी स्वरूपे स्पष्ट करा.

ब) भारतीय ग्रंथपालनाच्या विकासातील आय. एल. ए. (ILA) ची भूमिका स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1535

[Total No. of Pages : 4

[5010] - 202

B.Lib.I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 202 : Library Management

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answer in 50 words each (Any Three):

[15]

- a) State the importance of preservation of library materials.
- b) Explain the importance of binding books.
- c) State the need of a library committee.
- d) Explain the purpose of library rules.
- e) List various methods of shelving.

Q2) Answer in 100 words (Any One):

[10]

- a) What is Library Budget and describe various components of Budget?
- b) What is library committee? State the various functions of library committee.

P.T.O.

Q3) Answer in 300 words (Any One):

[15]

- a) Explain scope of Management and discuss in detail the principles of Management.
- b) What is meant by Stock Verification and Stock Rectification. Discuss various methods of stock verification.

Total No. of Questions : 3]

P1535

[5010] - 202

B.Lib.I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 202 : Library Management

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही तीन)

[15]

अ) ग्रंथालय वाचनसाहित्य जतनाचे महत्व नमूद करा.

ब) ग्रंथ बांधणीचे महत्व स्पष्ट करा.

क) ग्रंथालय समितीची गरज नमूद करा.

ड) ग्रंथालय नियमांचे उद्देश स्पष्ट करा.

इ) ग्रंथ मांडणीच्या विविध प्रकारांची यादी द्या.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणतेही एक)

[10]

अ) ग्रंथालय अर्थसंकल्प म्हणजे काय ते सांगून त्याच्या विविध घटकांचे वर्णन करा.

ब) ग्रंथालय समिती म्हणजे काय? ग्रंथालय समितीचे विविध कार्ये नमूद करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणतेही एक)

[15]

- अ) व्यवस्थापनाची व्याप्ती स्पष्ट करून व्यवस्थापनाच्या तत्वांची सविस्तर चर्चा करा.
- ब) ग्रंथ मोजणी आणि ग्रंथ पडताळणी म्हणजे काय ते सांगा. ग्रंथ मोजणीच्या विविध प्रकारांची चर्चा करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1536

[Total No. of Pages : 4

[5010] - 203

B.Lib.I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 203 : Reference Sources

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answer in 50 words each (Any Three):

[15]

- a) Enumerate any five Biographical Dictionaries.
- b) Define 'Information Literacy'.
- c) State usage of University Handbook.
- d) Explain any two search techniques used for searching information on Internet.
- e) Write short note on any one abstracting source.

Q2) Write answers in 100 words (Any One):

[10]

- a) Write a detailed note on objectives and methods of user education.
- b) Explain in detail various types of reference questions.

P.T.O.

Q3) Write answer in 300 words (Any One):

[15]

- a) What are Geographical sources? Evaluate any one with appropriate criterias.
- b) Discuss the purpose and need of Bibliographics control in the light of Information explosion.

Total No. of Questions : 3]

P1536

[5010] - 203

B.Lib.I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 203 : Reference Sources

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही तीन)

[15]

अ) कोणते पाच (5) बायोग्राफिकल डिक्शनरीज सांगा.

ब) माहिती साक्षरतेची व्याख्या सांगा.

क) युनिव्हर्सिटी हॅन्डबूक चे उपयोग सांगा.

ड) इंटरनेट वर माहिती शोध घेण्याच्या कोणत्याही दोन तंत्रे स्पष्ट करा.

इ) कोणत्याही एका सार स्रोतावर थोडक्यात टीप लिहा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक)

[10]

अ) उपभोक्ता प्रशिक्षणाचे उद्देश व पद्धतीवर सविस्तर टीप लिहा.

ब) संदर्भ प्रश्नाच्या विविध प्रकारांवर सविस्तर टीप लिहा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक)

[15]

- अ) भौगोलिक स्रोत म्हणजे काय? कोणताही एक भौगोलिक स्रोताचे समर्पक कसोट्यांनी मूल्यमापन करा.
- ब) माहिती विस्फोटाच्या दृष्टीकोणातून सुचिय नियंत्रणाचे उद्देश व आवश्यकतेची चर्चा करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1537

[Total No. of Pages : 4

[5010] - 204

B.Lib.I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 204 : Organisation of Information & Services

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 50 words each (Any Three):

[15]

- a) Write a short note on BARC.
- b) State the need for translation services.
- c) Write a short note on PRECIS.
- d) Need for Vocabulary Control.
- e) Uses of Citations.

Q2) Answer in 100 words (Any One):

[10]

- a) Explain Uniterm Indexing system with example.
- b) Define CAS and List the various methods for providing CAS.

P.T.O.

Q3) Answer in 300 words (Any One):

[15]

- a) Define Abstract. Explain the qualities of a good Abstract. List kinds of abstract.

- b) Write a short note on any 2:
 - i) NISCAIR.

 - ii) NISSAT.

 - iii) Thesaurus.

Total No. of Questions : 3]

P1537

[5010] - 204

B.Lib.I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 204 : Organisation of Information & Services

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही तीन)

[15]

अ) बार्क (BARC) वर टीप लिहा.

ब) अनुवाद सेवेची आवश्यकता सांगा.

क) PRECIS वर टीप लिहा.

ड) संज्ञा नियंत्रणची (Vocabulary Control) गरज

इ) सायटेशनचे महत्व सांगा.

प्रश्न 2) खालील प्रश्नांची 100 शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही एक)

[10]

अ) Uniterm निर्देशन पद्धती सुयोग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

ब) प्रचलित जागरूकता सेवा म्हणजे काय? ती सेवा देण्याचे विविध मार्ग नमूद करा.

प्रश्न 3) प्रत्येकी 300 शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणतेही एक)

[15]

अ) सार चे व्याख्या द्या. आदर्श सार ची वैशिष्टे स्पष्ट करा. सारची प्रकार विविध प्रकार नमूद करा.

ब) टीप लिहा : (कोणत्याही दोन)

i) NISCAIR

ii) NISSAT

iii) Thesaurus

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1538

[Total No. of Pages : 4

[5010] - 205

B.Lib.I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 205 : Knowledge Organisation (B) Theory

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answer in 50 words each (Any Three):

[15]

- a) Write a note on common isolates in colon classification.
- b) Explain the contribution of FID in classification research.
- c) Write a note on Fundamental Category 'Personality'.
- d) Explain the relation between classification and indexing.
- e) Write a brief biography of Dr. S.R. Ranganathan.

Q2) Write answer in 100 words (Any One):

[10]

- a) Explain the concept of systems and specials in colon classification with suitable examples.
- b) Discuss the features of UDC.

P.T.O.

Q3) Write answer in 300 words (Any One):

[15]

- a) What is Phase Analysis? Describe various types of phase relations.
- b) Write a detailed note on DDC.

Total No. of Questions : 03]

P1538

[[5010] - 205

B.Lib.I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 205 : Knowledge Organisation (B) Theory

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) 50 शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही तीन)

[15]

अ) द्विबिंदू वर्गीकरणातील सामान्य उपविभाग यावर टीप लिहा.

ब) वर्गीकरणाच्या संशोधनात एफ. आय. डी (FID) या संस्थेचे योगदान स्पष्ट करा.

क) 'पदार्थ' पैलू यावर टीप लिहा.

ड) वर्गीकरण व निर्देशन यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा.

इ) डॉ. एस. आर. रंगनाथन ह्यांची चरित्रात्मक माहिती थोडक्यात लिहा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणतेही एक)

[10]

अ) द्विबिंदू वर्गीकरण पद्धतीतील सिस्टिम्स व स्पेशियल्स सोदाहरण स्पष्ट करा.

ब) यु. डी. सी. वर्गीकरण पद्धतीची वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणतेही एक)

[15]

- अ) प्रावस्था विश्लेषण म्हणजे काय ते सांगून वेगवेगळे प्रावस्था संबंधांचे वर्णन करा.
- ब) डी. डी. सी वर सविस्तर टीप लिहा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P1539

[Total No. of Pages : 4

[5010] - 206

B.Lib.I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 206 : Document Description - B (Theory)

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each (Any Three):

[15]

- a) What is meant by Anonymous work?
- b) Write a note on Cutter's Rules of Dictionary Catalogue.
- c) Enlist the 15 (Fifteen) Elements of Dublincore.
- d) State the advantages of Metadata.
- e) Write a note on (LCSH) Library of congress subject heading list.

Q2) Write answer in 100 words (Any One):

[10]

- a) Write a essay on Union Catalogue.
- b) Explain the Cataloguing of Editorial Work according to AACR-2.

P.T.O.

Q3) Write answer in 300 words (Any One):

[15]

- a) Define Co-operative cataloguing. Discuss various forms of Co-operative cataloguing.

- b) What do you meant by 'Catalogue Code'? Give the brief account of cell catalogue code developed over the years.

Total No. of Questions : 3]

P1539

[5010] - 206

B.Lib.I.Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL - 206 : Document Description - B (Theory)

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा : (कोणतेही तीन)

[15]

अ) अनॉनिमाऊस साहित्ये म्हणजे काय?

ब) कटरस रूल्स ऑफ डिक्शनरी कॅटलॉग वर टीप लिहा.

क) डबलीन कोर चे (15) पंधरा घटकांची यादी द्या.

ड) मेटाडेटा चे फायदे सांगा.

इ) लायब्ररि ऑफ कॉन्ग्रेस सब्जेक्ट हेडिंग्ज लिस्ट (LCSH) वर टीप लिहा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक)

[10]

अ) संयुक्त तालिके वर निबंध लिहा.

ब) संपादकीय साहित्यांचे ऐ. ऐ. सी. आर. 2 प्रमाणे तालिकिरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा : (कोणताही एक)

[15]

- अ) सहकारि तालिकीरणाची व्याख्या द्या. सहकारी तालिकीरणाच्या विविध स्वरूपांची चर्चा करा.
- ब) तालिका संहिता म्हणजे काय? तसेच आता पर्यंत विकसीत झालेल्या विविध तालिका संहितेच्या थोडक्यात आढावा द्या.

